

Názov školy: Stredná odborná škola rozvoja vidieka s VJM a Stredná športová škola s VJM Vidékfejlesztési Szakközépiskola és Közepfokú Sportiskola

Nám. Sv. Štefana 1533/3, Dunajská Streda

Školský rok: 2025/2026

Ústna maturitná skúška – slovenský jazyk a slovenská literatúra

Študijný odbor: 7471 M športový manažment

4210 M 04	agropodnikanie - farmárstvo
2940 M 09	potravinarstvo – potravinár - kvalítár
6324 M	manažment regionálneho cestovného ruchu
6323 K	hotelová akadémia

Zadanie 1

Konverzácia:

Výchovné poslanie masovokomunikačných prostriedkov – tlače, rozhlasu a televízie

- Vymenujte noviny a časopisy.
- Oboznámte nás s rubrikami v dennej tlači.
- Charakterizujte rozhlas.
- Porozprávajte o svojom obľúbenom televíznom programe.

Literatúra:

Význam, úloha a poslanie krásnej literatúry v procese formovania charakteru človeka

- Charakterizujte funkciu a poslanie literatúry.
- Vysvetlite pojmy: literatúra, literárny smer - klasicizmus, romantizmus, realizmus.
- Vysvetlite: literárny druh: lyrika, epika, dráma /uved'te na ne príklady/

Zadanie 2

Konverzácia:

Význam a poslanie filmu

- Vysvetlite, ako a do akej miery vplýva film na formovanie charakteru človeka.
- Stručne opíšte históriu vzniku filmu.

Literatúra:

Počiatky slovanskej kultúry vo Veľkomoravskej ríši

- Charakterizujte politické a kultúrne snahy Rastislava.
- Objasnite kultúrno-politický význam činnosti Cyrila a Metoda.
- Analyzujte Konštantínov „Proglas“.
- Vymenujte literárne pamiatky tohto obdobia.
- Klimentova pôvodná literárna tvorba: Moravsko-panónske legendy.
- Charakter literatúry Veľkomoravského obdobia - feudálna náboženská literatúra /legendy/ a feudálna svetská literatúra /kroniky/

Zadanie 3

Konverzácia:

Krátke ústne prejavy

- Charakterizujte jazykové a mimojazykové prostriedky v bežnej komunikácii človeka.
- Predneste krátke súvislé prejavy na tieto témy:
  - a/ Požiadanie informácie v cudzom meste
  - b/ Privítanie žiakov družobnej školy

Literatúra:

Vznik a vývin ľudovej slovesnosti

- Kedy a ako vznikla ľudová slovesnosť, čo je jej podstatou /obsahom/?
- Charakterizujte jednotlivé druhy folklóru!
- Vysvetlite vzťah medzi ľudovou slovesnosťou a umelou literatúrou!
- Vymenujte zberateľov ľudovej slovesnosti.

Zadanie 4

Konverzácia:

Význam osobnej hygieny a správnej životosprávy

- Vysvetlite pojmy: osobná hygiena, hygiena odievania, hygiena pracovného prostredia!
- Rozprávajte o základných pravidlách životosprávy – správne stravovanie, vhodné obliekanie, psychohygiena, šport a pobyt na čerstvom vzduchu!

Literatúra:

Literatúra národného obrodzenia v slovenskej literatúre

Prvé uzákonenie spisovnej slovenčiny

- Charakterizujte osvietenstvo - spoločenské pomery na Slovensku koncom 18. storočia.
- Načrtnite podnety a cesty prvého uzákonenia spisovnej slovenčiny Anton Bernolák.
- Prvý slovenský román J.I. Bajzu - René mládenca príhody a skúsenosti.

Zadanie 5

Konverzácia:

Životopis, žiadosť a zápisnica

- Pripravte záhlavie žiadosti o prijatie do pracovného pomeru.
- Vysvetlite podstatu žiadosti o prijatie do pracovného pomeru.
- Vymenujte, ktoré údaje musí obsahovať zápisnica.
- Povedzte kompozíciu vlastného životopisu.

Literatúra:

Myšlienka slovanskej vzájomnosti, slobody a vlastenectva v básnickom diele Jána

Kollára a Jána Hollého

- Vysvetlite ideu slovanskej vzájomnosti a vlastenectva v literárnej tvorbe Jána Kollára a Jána Hollého.
- Vysvetlite myšlienkové pochody Jána Kollára v diele Slávy dcéra.
- Charakterizujte eposy Jána Hollého.

Ň

Zadanie 6

Konverzácia:

Ochrana životného prostredia

- Vysvetlite pojem životné prostredie.
- Uved'te faktory ovplyvňujúce znečisťovanie životného prostredia.
- Vymenujte následky znečisteného životného prostredia na človeka.
- Pomenujte vedu zaoberajúcu sa životným prostredím a vymenujte jej hlavné úlohy.
- Vysvetlite v čom spočíva ochrana životného prostredia.

Literatúra:

Myšlienka boja za slobodu a vlastenecké cítenie v básnickej tvorbe Sama Chalupku

- Interpretujte báseň Mor ho! /žánrová forma, tematický okruh, ideový okruh /idea/, postavy, prostredie, citát/
- Do akej literárnej skupiny patrí Samo Chalupka?
- Aká historickú udalosť je zobrazená v tejto básni?

Zadanie 7

Konverzácia:

Správne a užitočné využitie voľného času

- Vysvetlite pojem: správne využitie voľného času
- Špecifikujte pojem: užitočne prežitý voľný čas
- Rozprávajte o tom, čo robíte vo svojom voľnom čase, či ho máte toľko, koľko by ste chceli, čomu sa najradšej venujete, či máte nejaké hobby, ak áno, aké ...

Literatúra:

Obraz boja za slobodu a vlastenectvo v tvorbe Janko Kráľ

- Poukážte na revolučnosť J. Kráľa na základe rozboru ukážky

Zadanie 8

Konverzácia:

Žitný ostrov - náš užší domov, Dunajská Streda

- Oboznámte nás so životom obyvateľov v tejto oblasti v minulosti a dnes.
- Hovorte o prírodných krásach Žitného ostrova.

- Poukážte na terajšie ekologické problémy.
- Rekreačné možnosti v okrese Dunajská Streda.
- Vysvetlite: Dunajská Streda - centrum hospodárskeho a kultúrneho života ŽO.

Literatúra:

Ľud, láska a mravné hodnoty v poézii Andreja Sládkoviča

- Umelecké zobrazenie osobných a spoločenských záujmov v Maríne.
- Zarecitujte niektorú časť básne Marína!
- Poukážte na hlavný ideový význam básne Detvan!
- Uved'te základné spoločensko-kultúrne požiadavky štúrovskej generácie.

Zadanie 9

Konverzácia:

Prírodné krásy Slovenska

- Vymenujte prírodné krásy a kultúrno-historické pamiatky našej vlasti.
- Rozprávajte o krásach Žitného ostrova!
- Poukážte na význam turistiky a cestovného ruchu pre jednotlivca a pre štát.

Literatúra:

Túžba po slobode, sociálnej spravodlivosti a láske k rodnej zemi v básnickej tvorbe Jána Bottu

- Interpretujte dielo Smrť Jánošíkova z hľadiska jeho žánrovej formy.
- Pomenujte rým v prvej strofe básne.
- Charakterizujte baladu ako literárny žáner.

Zadanie 10

Konverzácia:

Správanie sa mladých ľudí v spoločnosti

- Opíšte životný štýl mladého človeka.
- Odôvodnite súvislosť medzi módou a vkusom mladého človeka.
- Vysvetlite význam príslovia "Vtáka poznáš po perí a človeka po reči".
- Využitie spoločenského protokolu v bežnom živote – predstavovanie sa.
- Poukážte na negatívne formy správania mladých ľudí.

Literatúra:

Postavenie zemanstva v umeleckej tvorbe J. Kalinčiaka, P.O. Hviezdoslava a M. Kukučina

- Uveďte znaky realistickej umeleckej metódy a špecifikujte opisný realizmus v kontexte slovenskej realistickej literatúry.
- Odôvodnite vzťahy medzi spoločenskou situáciou a témami zobrazovanými v dielach opisného realizmu.
- Interpretujte dielo Reštavrácia.
- Vymenujte diela P. O. Hviezdoslava so zemianskou tematikou .
- Analyzujte zobrazenie dedinského ľudu v tvorbe Martina Kukučina.

Zadanie 11

Konverzácia:

Význam hudby v živote človeka

- Rozprávajte o hudbe a jej poslaní.
- Vymenujte hudobné žánre.
- Pomenujte hudobné nástroje.
- Rozprávajte o svojom najobľúbenejšom hudobnom spevákovi, skupine, príp. piesni.
- Vymenujte hudobných skladateľov!

Literatúra:

Realistický obraz ľudu v lyrickom diele P.O. Hviezdoslava

- Pomenujte dominantné témy v lyrickej tvorbe autora.
- Charakterizujte prekladovú tvorbu Hviezdoslava.
- Objasnite na ukážke postoj autora k pánom.
- Čo znamená pseudonym „Hviezdoslav“?

Zadanie 12

Konverzácia:

Význam vedy a techniky v každodennom živote

- Hovorte o význame vedy a techniky.
- Oboznámte nás s bodmi prezentácie na tému: Výdobytky vedy a techniky

Literatúra:

Mravná silá ľudu verzus nemravný svet utláčajúcich tried v epickom diele P.O.

Hviezdoslava

- Interpretujte dielo: Hájnikova žena.
- Porovnajte svet pánov a svet ľudu v epike Hviezdoslava!
- Charakterizujte zemanov v ostatných epických dielach Hviezdoslava!

Zadanie 13

Konverzácia:

Bratislava - hlavné mesto Slovenska

- Rozprávajte o historických pamiatkach Bratislavy.
- Poukážte na významné historické udalosti, ktoré prispeli k rozvoju Bratislavy ako významného kultúrneho, politického a historického centra Slovenska.
- Opíšte Bratislavu očami turistického sprievodcu.

Literatúra:

Obraz života dedinského ľudu a úpadok zemanstva v realistickej tvorbe Martina Kukučina

- Charakterizujte mužské postavy v poviedke Rysavá Jalovica.
- Analyzujte spoločenské vrstvy obyvateľov v tvorbe Kukučina.
- Definujte jazyk jednoduchých dedinských ľudí vystupujúcich v poviedkach Martina Kukučina.

Zadanie 14

Konverzácia:

Moje domáce prostredie

- Hovorte o byte/dome/, v ktorom bývate, opíšte jeho vzhľad a zariadenie!
- Definujte harmonické rodinné prostredie!
- Rozprávajte o vplyve rodinného prostredia na osobnú pohodu a pracovné výkony človeka.
- Vysvetlite význam pojmu „útulný domov“.

Literatúra:

Obraz sociálnej biedy a statočnosti Ľudu v tvorbe Jozefa Gregora-Tajovského

- Interpretujte diela napr.: Mamka Pôstková, Do konca, Maco Mlieč!
- Charakterizujte 2. vlnu literárneho realizmu!
- Opíšte ženské postavy v dielach autorov 2. vlny literárneho realizmu.

Zadanie 15

Konverzácia:

Mesto, v ktorom bývam. Dedina, v ktorej bývam

- Opíšte svoje mesto / svoju dedinu.
- Rozprávajte o jeho / jej obyvateľoch.
- Porozprávajte o stručných dejinách Vášho bydliska.
- Rozprávajte o spoločenskom, kultúrnom a športovom živote vo Vašom bydlisku.
- Opíšte kultúrnohistorické pamiatky Vášho bydliska.

Literatúra:

Obraz života Ľudu a vidieckej inteligencie v dielach Boženy Slančíkovej-Timravy

- Interpretujte poviedky z dedinského prostredia.
- Charakterizujte ženské postavy diela Ďapákovci.
- Vysvetlite pseudonym „Timrava“.
- Charakterizujte poviedky Boženy Slančíkovej – Timravy.

Zadanie 16

Konverzácia:

Politický systém Slovenskej republiky

- Definujte Ústavu SR.
- Hovorte o najdôležitejších častiach/hlavách Ústavy.
- Kto je hlava štátu SR?
- V čom spočíva význam NR SR?
- Vymenujte štátne symboly SR.

Literatúra:

Slovenská lyrizovaná próza - Ľudo Ondrejov, Margita Figuli

- Vymenujte hlavné znaky prózy naturizmu.
- Vysvetlite pojem lyrika a uveďte jej hlavné jazykové prostriedky.
- Interpretujte diela: Zbojnická mladosť, Tri gaštanové kone

ZADANIE 17

Konverzácia:

Miesto a úloha dopravy v našom národnom hospodárstve

- Vymenujte druhy dopravy.
- Charakterizujte jednotlivé druhy dopravy a dopravné prostriedky.
- Odôvodnite potrebu dodržiavania pravidiel cestnej premávky?
- Vymenujte kladné a záporné stránky využitia mestskej hromadnej dopravy.

Literatúra:

Slovenská literárna moderna a tvorba Ivana Krasku - bojovníka za krajšiu budúcnosť svojho ľudu

- Charakterizujte symbolizmus ako umeleckú metódu.
- Uveďte ďalšie komunikačné situácie, v ktorých sa stretávame so symbolmi.
- Charakterizujte sociálne a revolučné motívy v lyrike I. Krasku.
- Interpretujte básne: Otok, Otcova roľa, Baníci

ZADANIE 18

Konverzácia:

Negatívne následky fajčenia, užívania alkoholu a drog

- Zhodnoťte vplyv škodlivých látok na náš organizmus.
- Rozprávajte o príčinách vzniku drogovej závislosti.
- Rozprávajte o prevencii a boji proti užívaniu alkoholu, drog a fajčeniu.

Literatúra:

Kritika buržoázných pomerov a malomeštianskej falošnej morálky a demokracie v tvorbe Janka Jesenského

- Charakterizujte obraz malomestskej spoločnosti v prózach Janka Jesenského.

- Vysvetlite pojem moderna – symbolizmus.
- Definujte pojem satira.
- Vymenujte literárne žánre, v ktorých figuruje humor ako hlavný umelecký princíp.
- Analyzujte spoločenskú a politickú situáciu v románe Janka Jesenského.
- Charakterizujte predstaviteľov malomestského prostredia vystupujúcich v románe Janka Jesenského .

ZADANIE 19

Konverzácia:

Moje predstavy o budúcnosti

- Porozprávajte o svojich súkromných a profesionálnych plánoch do budúcnosti!
- Opíšte nám svoje budúce povolanie.
- Pomenujte aspoň 4 najčastejšie sa vyskytujúce otázky, ktoré by sme si mali položiť pri výbere povolania.

Literatúra:

Vývin slovenského divadelníctva a slovenskej dramatickej tvorby do roku 1945!

- Načrtnite cestu vývoja, hlavné črty a tendencie slovenskej drámy a divadelníctva až po vypuknutie druhej svetovej vojny!
- Stručne charakterizujte najvýznamnejšie diela slovenských dramatikov až roku 1945, najmä Chalupkovu veselohru Kocúrkovo alebo Len aby sme v hanbe nezostali ... Palárikovo Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch
- Vymenujte najvýznamnejšie osobnosti slovenského divadelníctva.

Zadanie 20

Konverzácia:

Charakterizujte pracovný pohovor so zamestnávateľom

- Stručne opíšte, ako by ste sa pripravili na osobný pohovor so zamestnávateľom.
- Analyzujte prípravu na pohovor z hľadiska výberu vhodného oblečenia – dress code.
- Charakterizujte ústny a písomný prejav.
- Opíšte správny potup pri telefonovaní.
- Vymenujte otázky, ktoré by ste položili svojmu budúcemu zamestnávateľovi.

Literatúra:

František Hečko - predstaviteľ povojnovej slovenskej literatúry

- Interpretujte zámer autora a jeho vzťah k zobrazovanej skutočnosti v románe Červené víno.
- Vysvetlite pojem „generačný román“.
- Analyzujte obraz dediny v jednotlivých románoch Františka Hečka

ZADANIE 21

Konverzácia:

Meteorológia, predpoveď počasia, ročné obdobia

- Rozprávajte o podnebí na Slovensku.
- V ktorom podnebnom pásme leží Slovensko?
- Akým činnostiam sa venujú ľudia v lete?
- Opíšte dnešné počasie!

Literatúra:

Obraz života slovenského ľudu v čase hospodárskej krízy, za okupácie a obraz neľudskosti fašizmu v literárnom diele Rudolfa Jašíka

- Stručne charakterizujte literárne dielo a životnú dráhu Rudolfa Jašíka!
- Charakterizujte spoločensko – politickú situáciu na Slovensku po roku 1945!
- Interpretujte dielo: Námestie svätej Alžbety

ZADANIE 22

Konverzácia:

Moja najlepšia priateľka – Môj najlepší priateľ

- Aké kladné a záporné vlastnosti má tvoja priateľka – tvoj priateľ?
- Čo je nápadné na jej/jeho zovňajšku?
- Ktoré vlastnosti si na nej/ňom najviac ceníte?

Literatúra:

Konfrontácia minulosti s prítomnosťou v dielach Alfonza Bednára

- Aké hľadisko vystupuje do popredia pri zobrazovaní udalostí a ľudí v dielach Alfonza Bednára?

- Vysvetlite v čom sa odlišuje Bednárov román od ostatných románov!
- Rozprávajte o mužoch v živote Emy Klaasovej!
- Interpretujte dielo A. Bednára Sklený vrch!

ZADANIE 23

Konverzácia:

Poslanie rodiny a dôležitosť rodinnej výchovy v živote človeka

- Charakterizujte rodinu z hľadiska jej významu a poslania.
- Rozprávajte o vzájomných vzťahoch členov rodiny, o spoločne strávenom čase.
- Predstavte nám vašu rodinu!
- Vysvetlite príbuzenské vzťahy: strýko, svokra, neter, synovec, nevesta, bratranec, zať, vnučka, vnuk ...
- Z akej rodiny pochádzate/súrodenci: starší, mladší, ženatí, slobodní, vydaté/.

Literatúra:

Obraz 2. svetovej vojny a SNP v tvorbe Vladimíra Mináča

- Interpretujte jeho trilógiu Generácia!
- O akej generácii píše autor?
- Analyzujte obraz 2. svetovej vojny v dielach Vladimíra Mináča.

ZADANIE 24

Konverzácia:

Život a práca v škole

- Rozprávajte o svojej škole a triednom kolektíve.
- Opíšte svoju školu.
- Aké odbory sa tu vyučujú?
- Aké predmety ste sa učili?
- Prečo ste sa rozhodli študovať na strednej odbornej škole?
- Čo vás najviac zaujalo na našej škole?
- Povedzte stručne, čo vám dala táto škola!

Literatúra:

Literárne dielo Petra Jaroša a jeho prístup k zobrazovanej téme

- Stručne zrekapituluj dej románu a vysvetli jeho chronologickú líniu.
- Aké historické udalosti ovplyvňujú hlavné postavy?
- Akú úlohu hrá Samo Pichanda v príbehu? Ako sa mení jeho charakter?
- Čo znamená motív včely?

ZADANIE 25

Konverzácia:

Možnosti vzdelávania sa v našej vlasti

- Charakterizujte výchovno-vzdelávací systém v našej vlasti!
- Čo viete o štúdiu na vysokých školách?
- Porovnajme systém školstva v minulosti a dnes!

Literatúra:

Literárna tvorba Ladislava Mňačka

- Prečo emigroval L. Mňačko koncom 60. rokov?
- Čo odhaľuje vo svojich Oneskorených reportážach?
- Interpretujte dielo: Smrť sa volá Engelchen

ZADANIE 26

Konverzácia:

Význam športu v živote človeka

- Rozprávajte o histórii olympijských hier.
- Aké druhy športu poznáte?
- Ktorých športovcov poznáte?
- Ktorý druh športu pestujete vo voľnom čase?

Literatúra:

Medzivojnová dráma - Ivan Stodola, Július Barč-Ivan

- Aké témy spracovali autori vo svojej tvorbe?
- Charakterizujte drámu – Matka od J. Barč- Ivana.
- Ako by ste charakterizovali mužské postavy v dráme Matka?
- Charakterizujte Stodolovu veselohru Jožko Púčik a jeho kariéra.

- Vysvetlite názov spolku – Humanitas

ZADANIE 27

Konverzácia:

Zvyky, sviatky a tradície na Slovensku

- Rozprávajte o štátnych a cirkevných sviatkoch na Slovensku.
- Akou tradíciou sú hody?
- Ktoré sviatky máte radi a ktoré nie?
- Čo viete o sviatku sv. Valentína?

Literatúra:

Povojnová slovenská dramatická tvorba a jej predstaviteľ Ivan Bukovčan

- Aké boli hlavné témy a znaky slovenskej drámy po roku 1945?
- Aké spoločenské a historické udalosti predstavujú povojnovú drámu?
- Do akej doby je zasadený dej hry „Kým kohút nezaspieva“ ?
- Aká historická udalosť inšpirovala Bukovčana k písaniu tejto drámy?
- Ako zobrazuje Bukovčan v hre „ Kým kohút nezaspieva“ morálne kvality ľudí?

ZADANIE 28

Konverzácia:

Jedlá a stravovanie

- Čo má obsahovať jedálny lístok?
- Ako sa u vás doma zvykne stolovať?
- Ktoré je vaše obľúbené jedlo?
- Aké jedlá zvyknete jesť na sviatky?

Literatúra:

Dramatická tvorba Š. Králik a P. Karvaša

- Aké motívy spracoval Š. Králik v hrách Posledná prekážka a Svätá Barbora?
- Prečo bol P. Karvaš zakázaným autorom?
- Charakterizujte drámu, vymenujte jej základné znaky.

ZADANIE 29

Konverzácia:

Životný štýl a problémy mladých ľudí

- Aké správanie sa vám páči na mladých ľuďoch?
- Ktoré negatívne vlastnosti mladých ľudí sa vám nepáčia?
- Páči sa vám obliekanie mladých?
- Ktoré udalosti majú negatívny vplyv život mladých ľudí?

Literatúra:

Literárna tvorba M. Urbana

- Interpretujte román M. Urbana- Živý bič.
- Ako sa v diele prejavuje prvá svetová vojna?
- Aká je hlavná dejová línia románu?
- Prečo sa román volá Živý bič?
- Aký význam má kolektívny hrdina v tomto diele?

Zadanie 30

Konverzácia:

Divadlo a jeho význam v spoločnosti

- Čo viete o histórii divadelného umenia?
- Aký význam má divadelné umenie?
- Ktoré divadlá poznáte na Slovensku?
- Ktorých slovenských hercov, herečky poznáte?

Literatúra:

Tvorba Ladislava Balleka

- Čím sa Ballekova tvorba líši od tvorby ostatnej generácie slovenských prozaikov?
- Aký je základný konflikt v diele Pomocník?
- Aké prostredie rád zobrazoval vo svojej próze?
- Interpretuj román Pomocník!
- Vymenujte ostatné Ballekove diela.